

РАХУНКОВА ПАЛАТА ЯК СУБ'ЄКТ ПРОТИДІЇ ЕКОНОМІЧНІЙ ЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ

Максим Володимирович КУТЕРГА,

кандидат юридичних наук

Орган державного фінансового контролю - це елемент державного механізму, що належить до певної організаційної структури, який має виключні повноваження щодо контролю коштів та майна держави в інтересах останньої з метою забезпечення законності та дотримання фінансової дисципліни. Враховуючи членство Рахункової палати в INTOSAI (Міжнародна організація вищих аудиторських інституцій) з 1998 року, вона має всі ознаки вищого органу фінансового контролю, який може виконувати координуючу функцію в системі фінансового контролю. Фінансовий контроль слід розглядати як особливу категорію фінансового права, виражену в правовій формі та спрямовану на досягнення певної мети шляхом реалізації компетенції. Компетенція Рахункової палати - це сукупність повноважень, що виражаються в певних правах та обов'язках її членів щодо об'єктів контролю з метою контролю державного бюджету, які мають нормативне закріплення, а невиконання або неналежне виконання яких тягне за собою відповідальність [1, с. 245-246].

Правовий статус Рахункової палати визначається на рівні Конституції України, згідно зі ст. 98 якої «контроль від імені Верховної Ради України за надходженням коштів до Державного бюджету України та їх використання здійснює Рахункова палата. Організація, повноваження і порядок діяльності Рахункової палати визначаються законом» [2].

Водночас відповідно до Закону України «Про Рахункову палату» від 02.07.2015 року № 576-VIII остання у межах наданих їй повноважень «здійснює заходи державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) щодо: надходжень до державного бюджету податків, зборів та інших доходів, включаючи їх адміністрування органами, що контролюють справляння таких надходжень; проведення витрат державного бюджету, включаючи: використання бюджетних коштів на забезпечення діяльності Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, Конституційного Суду України, Верховного Суду, вищих спеціалізованих судів, апеляційних та місцевих судів, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Вищої ради правосуддя, Офісу Генерального прокурора та інших органів, безпосередньо визначених Конституцією України; використання коштів державного бюджету, наданих місцевим бюджетам та фондам загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування; здійснення таємних видатків державного бюджету; управління об'єктами державної і комунальної власності, діяльності суб'єктів господарювання державного сектору економіки, в тому числі суб'єктів господарювання, у статутному капіталі яких 50 і більше відсотків акцій (часток) належать суб'єктам господарювання державного сектору економіки, суб'єктів господарювання комунального сектору

економіки; надання кредитів з державного бюджету та повернення таких коштів до державного бюджету; операцій щодо державних внутрішніх та зовнішніх запозичень, державних гарантій, обслуговування і погашення державного та гарантованого державою боргу; використання коштів, отриманих до державного та/або місцевих бюджетів від іноземних держав, Європейського Союзу, іноземних фінансових установ, міжнародних організацій, донорських установ у вигляді кредитів (позик), грантів, допомоги; здійснення публічних закупівель; виконання державних цільових програм, інвестиційних проектів, державного замовлення, надання державної допомоги суб'єктам господарювання за рахунок коштів державного бюджету; здійснення казначейського обслуговування бюджетних коштів; стану внутрішнього контролю розпорядників бюджетних коштів; інших операцій, пов'язаних із надходженням коштів до державного бюджету та їх використанням; виконання кошторису адміністративних витрат Національного банку України; надходження і використання коштів місцевих бюджетів; надходження і використання коштів фондів загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування; консолідованої фінансової звітності суб'єктів державного сектору та бюджетів» [3].

Таким чином, Рахункова палата як суб'єкт протидії економічній злочинності уповноважена проводити відповідні аудити відповідності діяльності тих чи інших органів, які залучені до протидії правопорушенням, оцінювати їх здатність ефективно реалізовувати покладені державою функції, визначати відповідність законодавству прийнятих ними відомчих актів, управлінських рішень, фінансового забезпечення, яке виділяється державою задля забезпечення їх належного функціонування.

Список використаних джерел:

1. Koicheva O. S. Accounting chamber – the leading institution in the financial and control activity of the state // Public administration under modern conditions: concept, features, challenges : Collective monograph. Riga : Izdevniecība "Baltija Publishing", 2020. Pp. 232-248.
2. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-вр // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
3. Про Рахункову палату : Закон України від 02 липня 2015 р. № 576-VIII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19#Text>.